

FORENINGSMEDDELELSER.

Repræsentantskabsmøde den 25. Maj 1929 i København.

Lørdag den 25. Maj Kl. 1 samledes Repræsentanterne i Rigsarkivets Foredragssal, som atter i Aar af Rigsarkivaren velvilligst var stillet til Foreningens Raadighed. Følgende Repræsentanter var mødt: For *Foreninger*: Direktør *Fang* (Københavns Amt); Lektor *Boisen* (Frederiksborg Amt); Kredslæge *Møller* (Holbæk Amt og Kalundborg Museum); Akademikasserer, cand. mag. *L. F. la Cour* (Sorø Amt); Arkitekt *Tidemand Dal* (Præstø Amt); Driftsbestyrer *Kolbye* (Laaland-Falster); Proprietær *Hjorth* (Odense og Assens Amter); kgl. Fuldmægtig *Petresch Christensen* (Hjørring Amt); Kommunalærer *Bjerregaard* (Skive); Lærer *Mortensen* (Vejle Amt); Gaardejer *Alkær sig* (Ribe Amt); Amtslæge *Lausten Thomsen* (Sønderjylland); pens. Førstelærer *Storgaard Pedersen* (Ringkøbing Amt); Arkivar *Hjorth Nielsen* (Personalhist. Samf. og Post- og Telegrafmuseet); studd. mag. *Holger Hansen* og *Hemming Theisen* (De Hist. studerende). — For *Museer*: Museumsdirektør *Mackeprang* (Nationalmuseet og Hist. Forening); Museumsinsp. *Jørgen Olrik* og *Uldall* (Dansk Folkemuseum); Museumsinsp. *Chr. Axel Jensen* (Københavns Bymuseum); Kommunalærer *Alb. Thomsen* (Holbæk Mus.); Museumsforst. *Johs. Olsen* (Svendborg Mus.); Konservator *H. P. Hansen* (Herning Mus.); Museumsforst. *Kløkker* (Ringkøbing Mus.); Arkitekt *Paludan* (Aalborg Mus.). — For *Arkiver og lignende Institutioner*: Underarkivar *Sv. Aakjær* (Rigsarkivet); Landsarkivar *Holger Hansen* (Landsarkivet for Sjælland); Kaptajn *Rockstrøh* (Generalstaben og Hærens Arkiv); Arkivarerne *Ellekilde* og *Grüner Nielsen* (Dansk Folkemindesamling); cand. mag. *Gunnar Knudsen* (Stednavneudvalget). — Desuden af Foreningens Styrelse foruden de ovennævnte Professor *Fabricius*, Sognepræst *P. Severinsen*, Dr. phil. *Marius Kristensen* og Adjunkt *Balslev*.

Formanden bød velkommen og udtalte nogle Mindeord om Professor *Bidstrup* og Generaløjtnant, Dr. phil. *Tuxen*; begge havde været med fra Foreningens Begyndelse og været stadige og skattede Deltagere i dens Sammenkomster. — *Formanden* aflagde dernæst en kort *Beretning* for Foreningens Virksomhed siden sidste Repræsentantmøde, som iøvrigt vilde vise sig i de forskellige Punkter, som var sat til Forhandling paa Dagsordenen.

Kassereren fremlagde dernæst *Regnskaberne* for 1927 og 1928, som godkendtes. Ved Fremlæggelse af Budgettet for 1929 udtalte *Kassereren*, at der var Tegn til en stadig jævn Stigning af Kapitalen, og foreslog derfor en *Kontingentsnedsættelse*, saaledes at Foreningerne gik ned fra $2\frac{1}{2}$ pCt. til 2 pCt. af deres Medlemskontingent.

Lausten Thomsen: Vi bør først se, hvad den paatænkte Prisopgave vil koste. At gøre Pengene frugtbringende vilde være den bedste Opgave.

Holger Hansen: Prisskriftet skal betales af vor Formue, ikke af den aarlige Indtægt.

Kolbye fraraadede Nedsættelsen, medens *Hjorth* støttede Forslaget.

Tidemand Dal ankede over, at man ikke skaffede sig en noget større Rente af den forholdsvis store Kapital. I den paafølgende Diskussion om Pengenes rette Anbringelse deltog *Mackeprang*, *Hjorth* og *Kassereren*.

Møller spurgte, om ikke ogsaa Museerne burde have Nedsættelse, men dette afvistes af *Kassereren* med den Begrundelse, at Institutionernes Bidrag allerede var forholdsvis lavt (10 Kr.). Bestyrelsens Forslag om Kontingentsnedsættelse vedtoges.

C. A. Jensen meddelte dernæst for *Museumssektionen*, at man havde ladet udarbejde den bibliografiske Vejledning for historiske Lokalsamlinger (trykt i VII Bind af »Fortid og Nutid«), som i Særtryk var blevet sendt til alle de Museer, der ikke er Medlemmer af Fællesforeningen.

Formanden fremsatte Forslaget om *Lovændring*, som i Forvejen var blevet udsendt til Repræsentanterne. Han gennemgik Sagens Forhistorie. Det var nødvendigt at faa en Ændring af Lovene for at kunne optage en Museumsforening, som kunde ventes dannet i den nærmeste Fremtid. — Forslaget havde været Genstand for en foreløbig Drøftelse paa Sønderborgmødet i Fjor og der var ved denne Lejlighed tillige blevet fremsat Ønske om, at man samtidig foretog en kritisk Gennemgang af samtlige Lovparagraffer. Der var med det Formaal paa Sønderborgmødet blevet nedsat et Udvalg, bestaaende af Kaptajn Rockstrøh, Museumsinsp. C. A. Jensen og Foreningens Sekretær. Dette Udvalg havde udarbejdet et Forslag, som var blevet gennemgaaet af Bestyrelsen og nu forelagdes Repræsentanterne til Vedtagelse. *Formanden* gennemgik de enkelte Paragraffer og udtalte, at det af Hensyn til den endnu ikke dannede Museumsforening vilde være heldigst ikke at foretage nogen Ændring i Bestyrelsens Sammensætning før det ordinære Bestyrelsesvalg ved Aarsmødet 1930.

Mackeprang gjorde opmærksom paa, at §§ 2 og 7 var de vigtigste i en Drøftelse, idet det var der, de egentlige Ændringer fandtes. Taleren foreslog iøvrigt en mindre, stilistisk, Ændring af § 7. Under den videre Diskussion foreslog *Olrik*, at Ordet »Bestyrelse« ændredes til »Styrelse«. — Styrelsens Lovforslag, med de af *Mackeprang* og *Olrik* foreslaaede Ændringer vedtoges.

Formanden omtalte Planerne for *Aarsmøde* for 1930. Afdøde Professor *Bidstrup* havde været den stadige Fortaler for *Bornholm*; Planer derom havde været fremme i 1928, men var blevet forskudt af Hensyn til Hjemstavnskursus. Nu forelaa der imidlertid en Indbydelse fra Amtmand *Kofoed* for 1930. — Bestyrelsen vil bestræbe sig for at tilrettelægge Mødet, saa at der skabes Interesse for det paa *Øen*; men Repræsentanterne maa støtte Sagen ved at møde kraftigt op.

Hjorth fraraadede *Bornholm* som Mødested p. Gr. a. den af-sides Beliggenhed og den besværlige *Sørejse*. I *Vestjylland* havde vi endnu aldrig haft Møde.

Formanden udtalte, at det denne Gang maatte være *Øernes Tur*.

Efter at have drøftet forskellige Enkeltheder, vedtog Repræsentanterne Styrelsens Forslag om at afholde *Aarsmøde* paa *Bornholm* i 1930.

Formanden: Ved Fællesforeningens Dannelse havde man Planer om inden for Lokal- og Kulturhistorien at sætte Foretagender i Gang, som kunde have Interesse paa en Gang for Landet som Helhed og for de enkelte Amtssamfund. Da vi nu er ganske velstaaende, har Styrelsen drøftet den Mulighed at udsætte en *Prisopgave*. Vi vil foreslaa at lægge den nærmere Udformning i Styrelsens Haand, men vi ønsker gerne en Drøftelse af Principerne.

Lausten Thomsen: *Sønderjydske Historie* og *Kulturhistorie* bliver behandlet langt ivrigere fra tysk end fra dansk Side. Ønskede derfor en *Prisopgave* i *sønderjydske Historie*.

Formanden tvivlede, om den tyske Forskning var saa betydelig, som den var fyldig. Mente iøvrigt ikke, at en særslesvigsk Opgave hørte til Fællesforeningen. I en Opgave burde naturligvis *Sønderjylland* behandles sammen med det øvrige Land.

Alkærsig udtalte, at han i de sidste Aar havde arbejdet paa at faa Hedernes Opdykningshistorie skrevet; havde i *Ribe Amts Aarvog* for 1929 skrevet en Indledning til et saadant Studium. Denne Indledning havde han sammen med en Række Spørgsmaal sendt til *Vejle*, *Viborg* og *Ringkøbing Amter*.

Formanden ønskede, at det ikke blot blev en *jydske Opgave*.

Alkærsig kunde tænke sig en Grænse ved Lillebælt, saa der blev to Opgaver.

Severinsen: Ogsaa paa Øerne har der fundet Opdyrkning Sted, selv om det der er vanskeligere at konstatere.

Thomsen havde Betænkelighed ved et Prisskrift, hvor mange arbejder med uden at kunne vente Belønning. Ønskede, at man i Stedet gennemgik Aarbøgerne og konstaterede, om der var Artikler, som var saa betydelige og grundlæggende, at man kunde belønne dem.

Formanden gjorde opmærksom paa, at Vilkaarene aldrig vilde være lige hverken for dem, der skriver i Amtsaarbøger, eller besvarer en Prisopgave.

C. A. Jensen havde stor Interesse for Thomsens Forslag, saa meget mere som det kom fra en Redaktør af en Amtsaarbog. Det var noget, som kunde binde Fællesforeningen sammen.

Formanden kunde tænke sig begge Opgaver taget op. Det er godt at faa det frem, der er samlende.

Thomsen fremhævede, at der her var Lejlighed til at opmuntre dem, der ikke kunde faa Tid til at bruge Arkiv.

Alkærsig tvivlede om, at ret mange præmieværdige Artikler vilde fremkomme.

Mackeprang ønskede at støtte begge Forslag. Foreslog som Emne for en Prisopgave: En Tilstandsbeskrivelse af Landet efter Svenskekrigene.

Tidemand Dal syntes, at Forslaget om Prisopgave i Modsætning til Thomsens Forslag laa uden for Foreningens Plan, hvor betydningsfuld den i sig selv kunde være.

Holger Hansen: Tanken er, at Opgaven skal løses af Faghistorikere, men være til Nytte for de lokale Foreninger ved at skabe et Grundlag for videre Studium paa det lokale Omraade.

Tidemand Dal mente, at det vilde være udmærket at faa Arbejdet gjort, men vilde foretrække at faa Detailarbejdet gjort i hvert Amt og saa paa Grundlag af det at danne et større Værk.

Formanden: Det vil være en uøkonomisk Ordning, idet det vil medføre, at hvert Amt maa gøre et grundlæggende Arbejde selv. Hovedlinierne i en Udvikling ses bedst ved at tage hele Landet under ét.

Møller: Det første Forslag ligger uden for Foreningens Opgave. Thomsens Forslag derimod ikke; men det bør udvides. Der bør uddeles flere Præmier inden for forskellige Omraader, og ved den ledsagende Bedømmelse bør der gives en Vejledning for videre Arbejde.

Formanden var enig med Møller; — men det er ikke hele Sand-

heden. Fællesforeningen har ogsaa den Opgave at danne en Forbindelse mellem Fagfolk og Lægmænd.

Holger Hansen var ængstelig for det nye Arbejde for Styrelsen med Bedømmelsen af Tidsskriftartiklerne. Fremhævede det nyttige i at have et grundlæggende Værk, som Prisopgaven vilde fremkalde.

Møller: Styrelsen kan supplere sig med sagkyndig Hjælp. Vi behøver ikke at udelukke Videnskabsmænd; det er en Opgave at skrive virkelig Videnskab, saa den kan læses af Lægmænd.

Marius Kristensen fremhævede det nyttige ved Forslaget om Prisopgave. Netop at faa Retningslinierne trukket op har den største Betydning. — Mange Problemer kan komme frem og senere tages op lokalt.

Fang støttede Møllers Udvidelse af Thomsens Forslag. Vi trænger til Hjælp fra Fællesforeningen til at hæve Aarbøgernes Standard og Interessen for dem.

Rockstroh mente ved Henviisning til Lovene, at Forslaget faldt uden for Foreningens Arbejde.

Aakjær mente, at det netop var paa en Gang en fælles og en smuk Opgave; ikke mindst fordi den var ført frem af tre Aarbogsredaktører.

H. P. Hansen foreslog, at Redaktionerne indstillede præmie-værdige Artikler til Styrelsen og saaledes lettede dennes Arbejde.

Man gik nu over til *Afstemning* om de fremsatte Forslag.

I: »Repræsentanterne vedtager, at der til Styrelsens Raadighed stilles et Beløb paa indtil 3000 Kr. til Belønning af et eller flere Arbejder af kulturhistorisk Art, som har Betydning for hele Landets Udvikling. Styrelsen bedømmer de indkomne Besvarelser.«

For Forslaget stemte 17, imod 5. —

II: »Styrelsen bemyndiges til aarlig at uddele indtil tre Belønninger paa indtil 200 Kr. hver for Afhandlinger, der har været optaget i Amtsaarbøger i det forløbne Aar, og som falder indenfor følgende tre Kategorier: 1) Afhandlinger, hvor litterære Kilder eller Arkivstudier er Hovedkilderne, 2) Afhandlinger, hvor mundtlig Overlevering er Hovedkilden, 3) andre Afhandlinger eller Udgivelser. Bedømmelsen overlades til Styrelsen og offentliggøres i »Fortid og Nutid«.

For Forslaget stemte 17, imod ingen.

Holger Hansen fraraadede, at man satte sig i en aarlig Udgift paa 600 Kr.

Severinsen: Styrelsen er ikke forpligtet til at uddele Pengene,

enten fordi der ingen Afhandling er værdig, eller fordi der ingen Penge er i Kassen.

Lausten Thomsen: Forslaget binder jo kun for et Aar.

Under Punkt *Eventuelt* udtalte *la Cour*, at man kunde ønske en Fortegnelse over Foreningerne og deres Formænd.

Fang: Det bør ogsaa oplyses, hvortil Bøgerne skal sendes; ofte er det til Bibliothekerne.

Thomsen mente, at det var uheldigt, at man lod Bøgerne gaa til Bibliothekerne; de sendes jo til Vejledning for de paagældende Redaktioner.

Fang: Det er dog nyttigt at have Bibliothekerne som Depot.

Efter Forhandlingernes Afslutning holdt Sekretær i Stednavneudvalget, cand. mag. *Gunnar Knudsen*, et *Foredrag om Stednavnestudium*, som findes trykt ovenfor efter Talerens Manuskript.

Repræsentantmødet sluttede med en *Fællesspisning* paa Palads-hotellet.

Den følgende Dag (Søndag den 26. Maj) foretog c. 20 af Mødedeltagerne en *Udflugt til Køge*, begunstiget af udmærket Vejr. I Køge modtoges Selskabet af Formanden for Byens Museumsbestyrelse, fhv. Dommer *Ferslew*. Der foretoges en *Byvandring* under Museumsinspektør *Hugo Matthiesens* Ledelse. Efter at Selskabet havde spist Frokost sammen, foreviste Museumsinspektør *Chr. Axel Jensen* *Museet og Kirken*. — Inden man vendte tilbage til København blev der endnu Tid til en Spadseretur til Aasen.

Adskillige af Mødedeltagerne mødtes atter den følgende Dag (Mandag) til *Museumsmøde*, som vil blive refereret nedenfor.

MUSEUMSMØDET DEN 27. MAJ 1929 PAA NATIONALMUSEET.

I Mødet deltog *Repræsentanter for Museerne i Helsingør, Holbæk, Kalundborg, Sorø, Næstved, Odense, Middelfart, Svendborg, Aalborg, Horsens, Grenaa, Vejle, Ringkøbing, Herning* samt *Tøjhusmuseet* og *5 af Nationalmuseets 6 Afdelinger*.

Til Dirigent valgtes *Chr. M. K. Petersen*, Odense.

Direktør *Mackeprang* indledede med at give en kort Oversigt over Mødets nærmeste Forhistorie. Til det forberedende Møde